

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

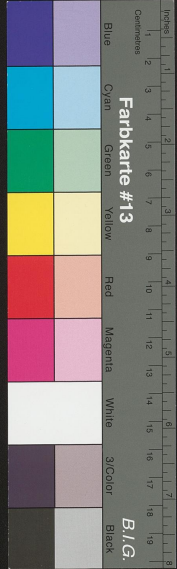
**De Geleghentheyd Van ´t Paradys En ´t Landt Canaan,
Mitsgaders D ´erst bewoonde Landen der Patriarchen**

Jagen, Jan van

[Amsterdam], 1748

[urn:nbn:de:gbv:45:1-639620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:45:1-639620)

DE GELEGENTHEID VAN 'T PARADYS EN 'T LANDT CANAAN, MITS GADERS DEERST beoovende Landen
der Patriarchen . . . ytt de H. Schrifture en verchieden Auteurs by een getfeld door
Jauch en Heerdeik Neer 1748.

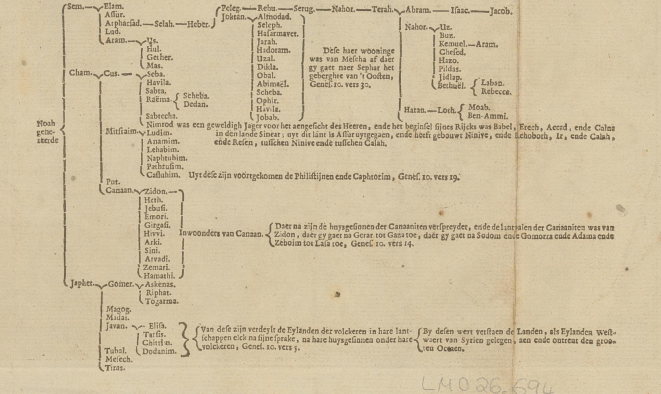

Verklaringe over de Geographifche Befchrijvinge des P A R A D Y S,

Miffgaders de gelegenheit der Landen daer ontrent: als mede een kort verbaal ende aenwijfinge der perigrinatie van Adam af tot op Jacob toe.

De wereld dan hadde een tale, daris, gemeydelijc fytake, dies fy
voornamte bouwen een Stad ende Toren, wiens opperfte toren
in den hemel foude reykens: doch de Heere verwarde haer pra-
ke, dante miltandende nite: docht de verstande waer over fy
voornemen kerck moeten laten, ende noemden de plaetse *Babel*,
om de ververringe. Genef. 11. 9. In de Kaerte aengewien met
1. No. 1. Niet verre van defe Stad was gelegen *Ca*, de woonplaat-
te van *Terah*, No. 4. Dese was een vader van *Abrah*, ende
grooovader van *Loth*: ende alfoe *Abrah* van *God* vermenst
was van daer te verrecken, foo is *Terah*, *Abrah* ende *Loth*
3. *Loth* van daer verrocken tot *Haran*, No. 3. Alwaer *Terah*
ftierf, Genef. 11. 31. Ende *Abrah* op *Goals* veerft alwaer
vaderlijc in maeghtchap: treck met fijn huylighe ende ver-
neffen fijnen veer *Loth* in *Uit Canaan*, ontrent *Sodom*, hem
4. nederlaidende by *Boch More*, No. 4. Van waer hy wederom
5. verreckt: hem leggende weder tuffchen *Babel* ende *Ca*, No. 5.
Alwaer hy eenen *Almer* bouwt, ende des Heeren Name aen-
roep, Genef. 12. 8. Van hier trecken fy op naar het *Zuyden*,
ende werden doch hongersnoot geroeten tot in *Egypten*,
waer fy inoeten gemeten fy woldrom verrecken: fy hielden ge-
zegeet actieve: fiter ende goet, nemende haer woonplaatse we-
der tuffchen *Babel* ende *Ca*, No. 6. Genef. 13. Doch alfoe haer
het lante kleyd viel, door de veelheer haerder veer, foo fteyden
6. fy van maklander: ende *Loth* verrocken dan *Sodom*, No. 6.
langhs de *Jordane*, ende hielde fije tentte tot een *Sodom* toe.
Genef. 13. 6. Ende *Abrah* gheeft woenen by *Hebron*, een he-
7. dycken *Boch More*, No. 7. Hier wert hem *Isaac* geboren.
Isaac bleef, ende fijnen naem van *Abrah* in *Abrah* veran-
8. dert, Genef. 16. ende 17. Van daer oppreckende na *Leaan* van
Zayden, woonde hy tuffchen *Adan* ende *Zar*, verreckende als
9. vreedelijc gh te *Gerar*, No. 8. Genef. 20. 1. Allier wert *Abrah*
belaft fijnen fone *Isaac* te offeren op eenen der *Bergen-Hi-*
er, No. 9. Maar *God* fijn ghehoorfamheyt ende geloofvromhe-
10. beftelt een am ten offer, verbedt hem de haer aen den jongen te
flaen, ende beloofte hem fije zegeninge: *Abrah* reyt van daer
11. ende woont te *Berfiba*, No. 10. Genef. 22. 19. Van hier verrecke
12. ende gae hy woont tot *Kariat-Abra*, dat is *Hebron*, No. 11.
Alwaer fijn vrouwe *Sara* ftierf, ende wert begraven te *Maabla*,
13. in de dubbel *Speloncke*, tegen over *Maure*, No. 12. Genef. 23.
14. ver 10. Daer na neemt *Abrah* eenen eed van fijnen knecht,
ende fende hem naar *Miffpatania* tot *Haran*, No. 3. om uyt fijn
maeghtfchap een vrouwe voor *Isaac* te halen, die alder verrijng-
15. rebecca, een dochter *Bethuels*, ende brenghet haer na *Canaan*.
Daer *Isaac* haer ontmoet by de *Put des Levens*, No. 13. In *Uit*
16. *Canaan* gheue *Isaac* haer een vrouwe, die was *Rebecca*,
17. hundert vijf en feventigh jaer oud zijnde, is getrouwen, ende
doet fije fone *Isaac* ende *Isaac* begraven by *Sara* in de dub-
18. bel *Speloncke*, No. 12. *Isaac* dan woont in den dale *Gerar*.
19. No. 14. Van waer by verrock, woontende te *Berfiba*, No. 10.
Doch de kinderen van *Isaac*, befande in twaelf *Yofden*,
20. 15. bevoondaen haer lant van de woedijc *See*, No. 15. tot *Hebron*.
21. No. 16. tot, Gen. 25. 18. Dit was een uytmerct grootre-
fiche lant, doch apparen niet veer vruchtbare oft licht bevoont,
alfoe vlyde fte fy wort genoot *Wafch-Adan*, ende ftrecke
22. fich van de *Rode Zee* af tot beootten de *Riviere Pijon*,
ende alfoe *Isaac* Jacob, die was *Isaac* ende *Jacob*,
23. ende alfoe *Isaac* Jacob, die was *Isaac* ende *Jacob*,
24. tot verliching van den goetwilligen *Leit*, die met naerlij-
25. here *Gods* woort ontdeckende, hier in, als in een *Spie-
gel*, kan een fende pertinaen napaeren, haer wech ende wan-
delinge.

Bemide *Lefer*, na dat *God* *Hemel*, Ende ende *Zee* met alle
dat daer in is, uyt niet hadde gefchapen, foo heft hy oock
eyndelijc hem tot een evonbuden *Menfche* gemaeckt, ende
alfoe verreckt, dat hy hem *Ricke* tot een *Heer* over alle ge-
fchapene creaturen, hem geveerde fien woonplaatse den *Uit-
hoof* in *Eden*: anders genoot het *Paradijs*, te loven genade in heerlijche-
fchoneit: ende verreckende aengemachthey, alle contreyen des aerdo-
dems. Ende wert daarom met recht genoot een *Luffhof*, gelegen in den
lande *Sinar*, zijnde een gedeelte van *Afia*, aen de *Riviere* in genoot *Ty-
gris*, die in de *Hoyle* *Schrefture* wert genoot *Pijon*, en fich verdeelt in
vier armen, met bysonder namen genoots. Om den aen te wijfen der re-
gelegenheit van desen Hof, ende perckelijc fije plaetse te veroonen:
haer waer al met recken *gema* de *Prophet Mofes* verreckt, Genef. 2. 8.
Oock hadde de Heere God een Hof geplant in Eden tegen 't Oufften. Als
mede ver 10. Ende een *Riviere* was voortgaende uyt *Eden*, om den Hof
te bewaeren, ende wort van daer verdeelt, ende wort tot vier *Hoofden*,
te woenen, vier *Hoofden*. Een fiker teycken dat desen *Luffhof* heest
gelegen aen de *Ooftzijde* van *Pijon*, daer de *Riviere* enckel, dat is, maer met
eenen arm oft vliet den Hof bewaerde: gelijk *Isaac* in de onfe *Kaerte*
oock verreckt wort: en of fchoon een gedeelte des Hofes aen de *O-
oftzijde* hadde gelegen, foo is evenwel de woonplaatse *Adam* geweest aen de *O-
oftzijde*, gelijk *Isaac* klerlijc kan beween worden uyt het volgende daer-
Capittel vers 24. daer gefeyt wert, Ende by dreef den maeghtige *Leit*: ende *He-
der* *Cherubim* tegen 't Oufften van *Eden*, &c. Item, Gen. 4. 16. Ende
Cain ginch *syn* woonplaatse des *Heeren*: ende by woont in het lant
Adan, *te Oufften* van *Eden*: is oock te fcekeren om te geloven, alfoe daf
Riviere in *lechte*, breette, ende derhalven oock in fcecken alfoe ofte
floome, den *Rijn* oft *Donau* overtreft, dat onfe eerfte *Ouderen* wel fou-
de belet hebben *Ootwaert* te vlieden, inzonderheit *foe* by bewel den fone
froom hadden gewoots, want fy na alle apparaten van *Chuy* oft *Ca-
naen*, om daer over te varen, niet en zijn verken geweest, alfoe *Gods* *Heylig*
woort daer van oock geen mentie in maect wort het bouwen van *Noahs*
Arcke. Hebben denhalven eynde onfe *Geographifche* hieken een mercke-
like miltlaghe *Arcke*, hellende desen gemecten *Luffhof* aen de *Wetzijde*
der *Riviere Pijon*. Dese *Riviere* dan (als voor foyr) is verdeelt fich in vier
Hoofden, te woenen, twee benoonden, ofte boven, ende twee benoonden,
dat is, beneden den *Luffhof*, ende zijn genoot *Pijon*, *Gihon*, *Tigris*,
ende *Euphrates*. Ende werden al in befchreven, Genef. 2. 11. Den naam
der *erfter Riviere* is *Pijon*: daf is *de die* *het ganfche lant* van *Uitland*
der riviere is *Hiddelet*, daf is *de* *naem* der *riviere* is *Gihon*,
alfoe *is* *de* *naem* der *riviere* is *Tigris*, ende *de* *naem* der *riviere* is *Euphrates*.
Riviere is *Hiddelet*, daf is *de* *naem* der *riviere* is *Gihon*, ende *de* *naem*
der *riviere* is *Hiddelet*. Dese *Riviere Pijon*, ofte *Euphrates* in gemects,
heeft haer aenhangh uyt het geberghe *Mofien* ende *Gafsi*, gelegen in *Groot-
Armenien*: ende de *Riviere Hiddelet* heest fijn begin uyt fceker *Lack* oock
in *Armenien*.

5082

LM 026.694